

1. Inleiding

In september 2013 is door een groot aantal partijen, waaronder de Rijksoverheid, werkgevers- en werknemersorganisaties, natuur- en milieuorganisaties, financiële instellingen en de VNG, het *Energieakkoord voor duurzame groei* (het SER Energieakkoord) ondertekend. Doel van dit akkoord is om gezamenlijk te werken aan energiebesparing, het vergroten van het aandeel duurzame energie en een toename van de werkgelegenheid. In het realiseren van deze doelen is voor gemeenten spelen gemeenten een belangrijke rol. De VNG wil haar leden daarbij ondersteunen middels een ondersteuningsprogramma.

Onderdeel van dit VNG ondersteuningsprogramma is een ondersteuningstructuur voor lokale en regionale energiebesparing en energieopwekking in de gebouwde omgeving (gericht op de particuliere woningeigenaar). Hiervoor heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de periode 2014-2016 aan de VNG een subsidiebijdrage beschikbaar gesteld van € 15 miljoen. De subsidie loopt via de VNG. De voorwaarden die bij de subsidie horen, worden bepaald door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit bedrag wordt met name ingezet voor regionale ondersteuning en voor kennis- en expertiseontwikkeling.

Voor de ondersteuning van de regio's is voor de periode 2014-2016 per jaar een bedrag 3,2 miljoen euro beschikbaar. Het overige budget wordt gebruikt voor kennis- en expertiseontwikkeling, monitoring, coördinatie en communicatie ten behoeve van de regionale allianties. Meer informatie hierover is te vinden in het Ondersteuningsprogramma Energie via de website van de VNG.

De VNG coördineert met een programmateam de ondersteuningsstructuur en de uitvoering ervan en onderhoudt contacten met de regio's.

In dit document zijn de financieringsvoorwaarden opgenomen op grond waarvan de regio's in aanmerking kunnen komen voor regionale ondersteuning.

2. Doel en doelgroep

Doel van het programma is het ondersteunen van regio's bij het opschalen en versnellen van initiatieven voor lokale en regionale energiebesparing en duurzame energieopwekking in de gebouwde omgeving (gericht op de particuliere woningeigenaar). Het budget voor regionale ondersteuning dient te worden ingezet voor de vorming en/of doorontwikkeling van regionale allianties bestaande uit gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven die zich richten op het bovengenoemde doel. Van de regio wordt verwacht dat zij in de aanvraag concrete resultaten en activiteiten formuleert die de regionale alliantie wil leveren.

3. Definities

Regio: een (geografisch) samenwerkingsverband van gemeenten op het gebied van energie en duurzaamheid bestaande uit tenminste 5 gemeenten en met daarin tenminste 70.000 koopwoningen (peildatum 1 januari 2012). Een regio hoeft niet per se een bestuurlijk of juridisch samenwerkingsverband te zijn. Een gemeente kan slechts onderdeel uitmaken van één regio..

Aanvrager: de gemeente die namens de regio de aanvraag voor ondersteuning indient. De regio bepaalt zelf welke gemeente dat is. Deze gemeente ontvangt en beheert het ondersteuningsbudget voor de regio en kan de VNG inzicht geven in de besteding van het budget.

Regionale alliantie: een samenwerkingsverband van gemeenten, maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld collectieve burgerinitiatieven) en bedrijfsleven ten bate van lokale en regionale energiebesparing en duurzame energieopwekking gericht op de particuliere woningeigenaar. Van een regionale alliantie kunnen ook provincies en waterschappen deel uit maken. Onder de vlag van een regionale alliantie kunnen in de praktijk mogelijk meerdere (lokale) uitvoeringsallianties ontstaan of al bestaande uitvoeringsallianties functioneren. De vorming van een regionale alliantie kan onderdeel zijn van de te financieren activiteiten (zie onderdeel 4 in het aanvraagformulier).

Regionale coördinator: de regio benoemt een regionale coördinator. De regionale coördinator is het aanspreekpunt voor het programmateam van de VNG (in het kader van kennis- en expertiseontwikkeling en monitoring) en voor de regio en de partners in de regionale allianties. Deze persoon hoeft niet per se verbonden te zijn aan een gemeente.

Monitor: de VNG monitort jaarlijks de effecten van de regionale ondersteuning (output) en de resultaten op lokaal en regionaal niveau (outcome). De monitor heeft een tweeledig doel. Enerzijds het voeren van een jaarlijks evaluatiegesprek met de regio om afspraken te maken over het inzetten van de ondersteuning voor het daarop volgende jaar (zie ook paragraaf 6, voorwaarden financiering) en om lessen te trekken voor kennis- en expertiseontwikkeling. Deelname aan de jaarlijkse monitor is daarom een verplichting voor de regio. Anderzijds gebruikt de VNG de monitor voor verantwoording van de voortgang richting de SER.

Door zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande instrumenten en informatiebronnen (duurzaamheidsmeter en klimaatmonitor) wordt de tijdsbesteding van de regio aan de monitor zo klein mogelijk gehouden.

4. Voorwaarden voor regionale ondersteuning

1. Met het indienen van een ondersteuningsaanvraag verplicht de regio zich tot het benoemen van een regionale coördinator.
2. Met het indienen van een ondersteuningsaanvraag verplicht de regio zich tot deelname aan de jaarlijkse monitor.
3. Met het indienen van een ondersteuningsaanvraag verplicht de regio zich tot invulling van de afspraken uit het Energieakkoord dat elke burger voor vragen over energiebesparing of duurzame energieopwekking terecht kan bij een energieloket. Het is aan de regio om dit informatiepunt nader in te vullen. Dit informatiepunt kan zowel digitaal als fysiek zijn en kan lokaal of regionaal worden georganiseerd en/of doorontwikkeld. Het informatiepunt is bij voorkeur gekoppeld aan de regionale alliantie.
4. Met het indienen van deze aanvraag spant de regio zich in voor de borging van de kennis en ervaring binnen een regionaal duurzaam netwerk en voor aansluiting op het landelijk lerend netwerk zoals dat als onderdeel van de ondersteuningsstructuur wordt opgezet, voor de periode na 2014-2016.

Verdeling van bedrag per regio

Zoals hierboven aangegeven, is voor de ondersteuning van de regionale allianties per jaar een bedrag van 3,2 miljoen euro beschikbaar. De verdeelsleutel is als volgt: de helft van het budget (1,6 miljoen euro) wordt verdeeld over de regio's. Per deelnemende gemeente is een vast bedrag van € 3970,- beschikbaar. De andere helft van het budget wordt verdeeld naar rato van het aantal koopwoningen in de betreffende regio (€ 0,392 per koopwoning per deelnemende gemeente). Op basis van deze verdeelsleutel kan een regio zelf uitrekenen voor welk bedrag ondersteuning kan worden aangevraagd voor de periode tot en met 2016. Regio's zijn onderling vrij om samen te werken aan initiatieven en daarmee financiering te bundelen. Zo kunnen samenwerkende regio's bijv. gezamenlijk één informatiepunt voor burgers inrichten.

Voorwaarden financiering

Voor financiering komen in aanmerking de proceskosten die gemaakt worden om de door de alliantie gestelde doelen en resultaten te bereiken. Het kan gaan om de kosten van de

coördinator, maar bijvoorbeeld ook om de ontwikkeling van een marketingstrategie of van innovatieve financieringmodellen.

Alleen proceskosten die gemaakt worden na het indienen van de aanvraag komen voor financiering in aanmerking.

De ondersteuning moet aanvullend zijn op bestaand beleid en mag geen vervanging zijn van financiering van mensen en middelen via andere geldstromen.

Bij een toekenning van de ondersteuningsaanvraag geldt de intentie dat een regio wordt ondersteund voor de looptijd van 3 jaar, waarbij jaarlijks een evaluatiegesprek met de regio plaatsvindt op basis van de monitor. De regio dient op basis van de ingediende begroting (zie het aanvraagformulier) in dit evaluatiegesprek tevens inzicht te kunnen geven in de besteding van de ondersteuningsgelden. Op basis van het evaluatiegesprek worden afspraken gemaakt over de volgende jaartranche. De VNG kan de ondersteuningsgelden terugvorderen of in mindering brengen op de volgende jaartranche als blijkt dat geen of onvoldoende inspanningen worden verricht om de in de aanvraag genoemde resultaten te behalen.

De financiering van de regionale ondersteuning eindigt per 31 december 2016.

Indienen en toetsen aanvraag voor ondersteuning

1. Namens de regio dient één gemeente de aanvraag in.
2. Voor het indienen van een aanvraag dient gebruikt te worden gemaakt van het aanvraagformulier (zie bijlage). Er mogen geen aparte projectplannen worden bijgevoegd.
3. Bij het aanvraagformulier dient per deelnemende gemeente een intentieverklaring te zijn bijgevoegd (zie bijlage).
4. Een aanvraag dient per mail te worden ingediend via het volgende mailadres: energie@vng.nl.
5. Een aanvraag voor regionale ondersteuning kan worden ingediend vanaf 15 april 2014 en geldt in principe voor de periode van drie jaar, dus tot en met 2016.
6. Het programmateam beoordeelt de aanvragen binnen twee weken na ontvangst per mail of de aanvraag compleet is, of het berekende ondersteuningsbedrag juist is en of de aanvraag voldoet aan de gestelde criteria. Wanneer dit niet het geval is, neemt het programmateam binnen twee weken na ontvangst contact op

met de aanvragende gemeente met als doel de aanvraag compleet te maken en/of er met de regio voor te zorgen dat de aanvraag voldoet aan de vastgestelde criteria.

7. Om voor het hele jaarbedrag voor 2014 in aanmerking te kunnen komen, dient de aanvraag voor 15 juni 2014 te zijn ingediend bij de VNG. Na indiening beoordeelt het programmateam de aanvraag (zie punt 5). Indien de aanvraag niet voldoet aan de criteria zoals genoemd onder punt 5, heeft de regio tot uiterlijk tot 15 juli 2014 de tijd om de aanvraag compleet te maken.
8. Aanvragen die na 15 juni 2014 worden ingediend danwel aanvragen die voor 15 juli 2014 niet compleet zijn aangeleverd, kunnen voor maximaal de helft van het jaarbedrag voor 2014 in aanmerking komen.
9. Aanvragen die na 1 september 2014 worden ingediend, kunnen niet meer voor het jaarbedrag voor 2014 in aanmerking komen.

Verlenen financiering

1. Zodra de aanvraag compleet is en voldoet aan de gestelde criteria, ontvangt de aanvrager binnen 6 weken na ontvangst van de complete aanvraag een brief van de VNG waarin op basis van de aanvraag de hoogte van het ondersteuningsbedrag wordt vastgesteld. Het bedrag wordt overgemaakt op de rekening van de aanvragende gemeente.
2. In de financieringsbrief kan een wijze van bevoorschotting worden opgenomen.

Hardheidsclausule

In het geval regio's gemotiveerde redenen hebben om af te wijken van de in dit document gestelde criteria, beslist de bestuurlijke begeleidingscommissie van de VNG.

Over de besteding van de middelen die niet worden aangevraagd, beslist de bestuurlijke begeleidingscommissie van de VNG, binnen de door het ministerie van Binnenlandse Zaken gestelde subsidievoorwaarden.